

Αθήνα, 06 Δεκεμβρίου 2021

Ερώτηση

Προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Θα εφαρμόσει η κυβέρνηση το αναχρονιστικό τέλος ταφής του Ν. 4819/2021, προωθώντας την καύση απορριμμάτων και ναρκοθετώντας την ανακύκλωση»;

Με το άρθρο 38 του Ν. 4819/2021, η κυβέρνηση ΝΔ επέλεξε να επαναφέρει, από 01/01/2022, το τέλος ταφής, επιλέγοντας μάλιστα να το εφαρμόσει στο σύνολο των αστικών απορριμμάτων που οδηγούνται προς Χώρους Υγειονομικής Ταφής.

Παράλληλα, με τον ίδιο Νόμο, η κυβέρνηση ΝΔ κατήργησε αναδρομικά την εισφορά κυκλικής οικονομίας του Ν. 4609/2019, η οποία είχε αντικαταστήσει το αρχικό τέλος ταφής του Ν. 4042/2012.

Η εισφορά κυκλικής οικονομίας, η οποία είχε θεσπιστεί από το ΣΥΡΙΖΑ το Μάιο του 2019, μετά από διευρυμένη δημόσια συζήτηση της Στρατηγικής Κυκλικής Οικονομίας και σε συμφωνία με την ΚΕΔΕ, τους φορείς της αυτοδιοίκησης και της παραγωγής και την κοινωνία των πολιτών στο 1^ο Forum της Κυκλικής Οικονομίας τον Απρίλιο του 2019, επρόκειτο να επιβληθεί από 01.01.2020, με αρχική χρέωση 10 €/τόνο και κλιμακούμενες εκπτώσεις, ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης έργων επεξεργασίας απορριμμάτων. Συγκεκριμένα, προβλέπονταν τα εξής:

- 35% έκπτωση εφόσον έχει ολοκληρωθεί η περιβαλλοντική αδειοδότηση Μονάδας Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) ή/και εγκατάστασης ανάκτησης βιοαποβλήτων
- 70% έκπτωση εφόσον έχει ολοκληρωθεί σύμβαση κατασκευής ή/και προμήθειας του συνόλου του έργου για την υλοποίηση Μονάδας Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) ή και εγκατάστασης ανάκτησης βιοαποβλήτων
- 100% έκπτωση (πλήρης απαλλαγή) εφόσον υπήρχε λειτουργία Μονάδας Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) ή και εγκατάστασης ανάκτησης βιοαποβλήτων

Είναι προφανές ότι η εισφορά κυκλικής οικονομίας, με τον τρόπο που επρόκειτο να εφαρμοστεί, είχε ως στόχο την κινητροδότηση ΟΤΑ Α' Βαθμού και ΦοΔΣΑ για την ανάπτυξη της ανακύκλωσης και την επιτάχυνση υλοποίησης έργων επεξεργασίας απορριμμάτων, χωρίς να πριμοδοτεί την καύση.

Επιπλέον, ο Ν. 4609/19 προέβλεπε ρητά ότι τα έσοδα της εισφοράς κυκλικής οικονομίας επρόκειτο να διατεθούν αποκλειστικά για δράσεις πρόληψης, προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση αποβλήτων από τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, συνεισφέροντας με τον τρόπο αυτό στη μείωση των αστικών απορριμμάτων που οδηγούνται προς υγειονομική ταφή και τελώντας το ρόλο της, όχι ως φόρος ή πρόστιμο αλλά ως κίνητρο που επιστρέφει άμεσα και με διαφάνεια στην ανακύκλωση και στην αυτοδιοίκηση.

Αντίθετα, η επιλογή της κυβέρνησης να επαναφέρει καθολικά το τέλος ταφής, και μάλιστα σε μια περίοδο όπου με ευθύνη της έχει ναρκοθετηθεί πλήρως η διαχείριση των απορριμμάτων στην Ελλάδα, πολλαπλασιάζει τα αδιέξοδα και απλά προσθέτει ακόμα ένα χαράτσι σε δήμους και πολίτες. Ειδικότερα η ωρίμανση ή η κατασκευή Μονάδων Επεξεργασίας Αποβλήτων, που είναι σε εξέλιξη από πολλούς ΦοΔΣΑ, δεν πραγματοποιείται με στόχο τη μεγιστοποίηση της χωριστής συλλογής και της ανάκτησης υλικών αλλά συνδέεται από την κυβέρνηση με την παραγωγή δευτερογενών καυσίμων και άρα με το μονόδρομο της καύσης, ζήτημα για το οποίο βάσει και του άρθρου 63 του Ν. 4819/2021, δεν έχουν καμία αρμοδιότητα σχεδιασμού, χωροθέτησης και εποπτείας, οι ΟΤΑ. Έτσι ούτε η κυκλική οικονομία προωθείται, ούτε οι ΟΤΑ είναι αρμόδιοι για την τελική διατεθειμένη ποσότητα απορριμμάτων σε ταφή.

Από την άλλη με ευθύνη της κυβέρνησης εξελίσσεται στη χώρα μας μία σοβαρή οπισθοχώρηση της ανακύκλωσης, δεν υλοποιούνται τα επιχειρησιακά σχέδια των ΣΣΕΔ συσκευασιών, τα οποία και δεν εγκρίνονται με βάση την απόδοσή τους στην ανακύκλωση αλλά με κριτήρια τα πολιτικά ή επιχειρηματικά συμφέροντα. Τελικά, η ανακύκλωση κολλάει στα σκάνδαλα, οι δήμοι δεν έχουν εξοπλισμό και άρα δεν μπορούν να πετύχουν τους στόχους διαλογής στην πηγή και αποφυγής του φόρου ταφής ούτε και να αποφύγουν την καύση, στην οποία τους οδηγεί η κυβέρνηση Μητσοτάκη.

Ήδη, η Επιτροπή Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Διαχείρισης Απορριμμάτων της ΚΕΔΕ, από τις 30.09.2021, έχει ζητήσει την αναβολή του τέλους ταφής, τουλάχιστον μέχρι το πέρας της τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου δηλ. τις 31.12.2023, προκειμένου να έχουν υλοποιηθεί τα ήδη ενταγμένα έργα απορριμμάτων. Στην εν λόγω απόφαση σημειώνονται επίσης η ασάφεια που προκαλείται από τις διαρκείς αλλαγές στην τιμή του τέλους ταφής, αλλά και το γεγονός ότι η ευθύνη για τις καθυστερήσεις στις υποδομές ανήκει στην κεντρική Διοίκηση και όχι στους Δήμους, που θα επωμιστούν το πρόσθετο κόστος.

Ομοίως, και το Δίκτυο ΦΟΔΣΑ σε επιστολή του προς την ΚΕΔΕ στις 9.08.2021, επίσης παραθέτει σειρά επιχειρημάτων κατά του «επικαιροποιημένου αλά ΝΔ» τέλους ταφής, επισημαίνοντας επιπλέον ότι οι Δήμοι δεν πρέπει να επωμιστούν το κόστος των

ανακυκλώσιμων υλικών συσκευασίας που καταλήγουν σε ταφή, καθώς αυτό οφείλεται κατά βάση στην οπισθοδρομική λειτουργία των ΣΣΕΔ Ανακύκλωσης Συσκευασιών, που οδηγεί σε τεράστιες καθυστερήσεις στην προμήθεια εξοπλισμού, γεγονός που έχουν επισημάνει και οι βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ με πολλές κοινοβουλευτικές παρεμβάσεις. Επιπλέον επισημαίνεται ότι ακόμη δεν έχουν δοθεί τα πρόσφατα εγκεκριμένα επιχειρησιακά σχέδια των ΣΕΔ προς τους Δήμους (τα οποία επίσης λόγω του Ν. 4819 τελούν υπό δυνητική αναθεώρηση), προκειμένου οι τελευταίοι να συνάψουν συμβάσεις, εντείνοντας το μπλοκάρισμα και το αλαλούμ, ενώ προτείνεται το τέλος ταφής να ακολουθεί κλιμακωτή μείωση ανάλογα με τις επιδόσεις των ΟΤΑ, όπως προβλεπόταν στην περιβαλλοντική εισφορά του Νόμου 4609 της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ.

Ομοίως, σε επιστολή της, στις 18.11.2021, η ΠΕΔ Κρήτης αναφέρει ότι στην παρούσα φάση, η επιβολή του τέλους ταφής δεν εξυπηρετεί καμία περιβαλλοντική ή κοινωνική ανάγκη, αλλά αντίθετα, λειτουργεί τιμωρητικά προς τους Δήμους και τους πολίτες.

Σημειώνεται επίσης ότι η διάθεση των εσόδων του τέλους ταφής, που για τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του εκτιμώνται σε τουλάχιστον 80 εκατ. ευρώ, με το Ν. 4819 έχει γίνει εντελώς αδιαφανής: αντί για το Πράσινο Ταμείο, τα έσοδα του τέλους προβλέπεται να εισπράττονται από τον ΕΟΑΝ, και να διατίθενται μέσω απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε σχετικά προγράμματα ΟΤΑ και ΦοΔΣΑ, αλλά και γενικά «για την αναβάθμιση του περιβάλλοντος», ή ακόμη και για την μερική κάλυψη του κόστους λειτουργίας των υποδομών ανακύκλωσης αστικών απορριμμάτων, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των οικείων ΣΣΕΔ», χωρίς να αναφέρεται κανένα ουσιαστικό κριτήριο επ' αυτού. Κάτι που προοιωνίζει νέα αδιαφάνεια και διασπάθιση πόρων και πάνω από όλα επικράτηση «πολιτικών» κριτηρίων, τομείς στους οποίους αριστεύει η κυβέρνηση ΝΔ, και σίγουρα όχι δίκαιη ανταπόδοση της εισφοράς στους ΟΤΑ, όπως προέβλεπε και διασφάλιζε ο Ν. 4609/2019.

Επειδή η αλλαγή εκ μέρους της κυβέρνησης στα χαρακτηριστικά του τέλους ταφής, όπως σχεδιάζεται με το Ν. 4819 επιβαρύνει όλους, ανεξαιρέτως τους Δήμους και πολίτες, ανεξάρτητα από το βαθμό ωρίμανσης/κατασκευής έργων επεξεργασίας απορριμμάτων,

Επειδή η «τιμωρητική λογική» του τέλους ταφής δε συνδυάζεται με μέτρα ενθάρρυνσης μιας διαφορετικής διαχείρισης απορριμμάτων και με ουσιαστικά μέτρα ενίσχυσης της ανακύκλωσης ή με υποδομές κυκλικής οικονομίας και αξιοποίησης των απορριμμάτων.

Επειδή η περίοδος της πανδημίας και οι ανεπάρκειες της κυβέρνησης οδηγούν σε καθυστερήσεις όσον αφορά στην υλοποίηση έργων (ΜΕΑ, ΜΕΒΑ) ήδη ενταγμένων σε χρηματοδοτικά εργαλεία από το 2019,

Επειδή το τέλος ταφής, όπως σχεδιάζεται να εφαρμοστεί από την κυβέρνηση Μητσοτάκη και σε συνδυασμό με την αδιαφανή διάθεση εσόδων του, οδηγεί μονοσήμαντα στην καύση απορριμμάτων και όχι στη χωριστή συλλογή και την αποτελεσματική επεξεργασία τους και όχι στην κινητροδότηση και στήριξη των ΟΤΑ και της ανακύκλωσης,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1. Προτίθεται να τροποποιήσει τη διάρθρωση του τέλους ταφής του άρθρου 38 του 4819/2021 (ΦΕΚ 129/Α/23-7-2021), επαναφέροντας τις κλιμακούμενες εκπτώσεις που είχαν ενσωματωθεί στην εισφορά κυκλικής οικονομίας του Ν. 4609, ανάλογα με το βαθμό ωρίμανσης ή/και υλοποίησης έργων επεξεργασίας απορριμμάτων, ώστε να στηρίξει την πραγματική αποτροπή της ταφής με ουσιαστικές δράσεις ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης;**
- 2. Προτίθεται να αντιμετωπίσει το τέλμα και την οπισθοχώρηση που εντοπίζεται πλέον στην ανακύκλωση και στη χωριστή συλλογή και ταυτόχρονα τα επαπειλούμενα πρόστιμα από την ΕΕ και έτσι να στηρίξει τους Δήμους και του πολίτες που διεκδικούν πραγματική ανακύκλωση και αποτροπή της ταφής και της καύσης απορριμμάτων, κάτι που οδηγεί στη μείωση ή αποτροπή περαιτέρω οικονομικών επιβαρύνσεων όπως το τέλος ταφής;**
- 3. Σχεδιάζει να αναστείλει την εφαρμογή του άρθρου 38 του 4819/2021 (ΦΕΚ 129/Α/23-7-2021) με βάση την πρόταση της Αυτοδιοίκησης έως το τέλος της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου (δηλαδή έως 31/12/2023) και σε κάθε περίπτωση με τρόπο ώστε και η κυκλική οικονομία να προωθηθεί αλλά και να μην επιβαρυνθούν Δήμοι που ήδη εντάσσονται σε υλοποιούμενο σχεδιασμό ή να μην επιβαρυνθούν από το βραχυκύκλωμα που δημιουργεί η κυβέρνηση με τη στρατηγική της καύσης;**

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Φάμελλος Σωκράτης

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αθανασίου Αθανάσιος (Νάσος)

Αλεξιάδης Τρύφωνας

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυλωνίτης Αλέξανδρος - Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Βαρεμένος Γιώργος

Βέττα Καλλιόπη

Γιαννούλης Χρήστος

Γκαρά Αναστασία (Νατάσα)

Γκιόλας Γιάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν
Ζουράρις Κωνσταντίνος
Ηγουμενίδης Νίκος
Θραψανιώτης Εμμανουήλ
Καλαματιανός Διονύσιος - Χαράλαμπος
Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)
Κόκκαλης Βασίλειος
Λάππας Σπυρίδων
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)
Νοτοπούλου Κατερίνα
Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα
Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)
Παπαηλιού Γιώργος
Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Σαντορινιός Νεκτάριος
Σαρακιώτης Γιάννης
Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)
Συρμαλένιος Νίκος
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φωτίου Θεανώ
Χαρίτου Δημήτριος (Τάκης)
Χρηστίδου Ραλλία
Ψυχογιός Γιώργος